

ISSN 2616-7255

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov Eurasian
National University

ТАРИХИ ҒЫЛЫМДАР. ФИЛОСОФИЯ. ДИНАМУ сериясы
HISTORICAL SCIENCES. PHILOSOPHY. RELIGION Series
Серия ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ. ФИЛОСОФИЯ. РЕЛИГИОВЕДЕНИЕ

2 (123)/2018

1995 жылдан бастап шығады
Founded in 1995
Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады
Published 4 times a year
Выходит 4 раза в год

Астана, 2018
Astana, 2018

Бас редакторы
тар.ғ.д., проф., академик, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының вице-президенті
Сыдықов Е.Б. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары (философия)	Есім Ғ. , философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бас редактордың орынбасары (тарих)	Мусабалина Г.Т. , тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бас редактордың орынбасары (тарих)	Сарсембина К.К. , тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Бас редактордың орынбасары (дінтану)	Тышхан К. , философ.ғ.к., доцент (Қазақстан)

Редакция алқасы

Әбділдин Ж.М.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Алпысбес М.А.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Артықбаев Ж.О.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Әбділәшімұлы Д.	PhD, проф. (Қытай Халық Республикасы)
Әбдуқапан Қара	тар.ғ.д., проф. (Түркия)
Бөзжигитова М.М.	философ.ғ.к. (Қазақстан)
Бороффка Николаус	PhD (Германия)
Буканова Р.Г.	тар.ғ.д., проф. (Ресей)
Бурбаев Т.К.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Васильев Д.В.	тар.ғ.д., доцент (Ресей)
Джампенсова Ж.М.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Дүкенбаева З.О.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ерменбаева Г.К.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Жақиянов Т.Ж.	с.ғ.к. (Қазақстан)
Жеребцов И.Л.	тар.ғ.д. (Ресей)
Ибадуллаева З.О.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Иманжүсіп Р.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Исмагамбетова З.Н.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Каженова Г.Т.	тар.ғ.к. (Қазақстан)
Камарова Р.И.	философ.ғ.к. (Қазақстан)
Ковальская С.И.	тар.ғ.д. (Қазақстан)
Кумеков Б.Е.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Құрманалиева А.Д.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Любичанковский С.В.	тар.ғ.д., проф. (Ресей)
Медеуова К.А.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Муминов А.К.	тар.ғ.д., проф. (Түркия)
Мусағалиева А.С.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Мустафина Р.М.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрышева Г.Ж.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Педрацки М.	PhD д-ры, доцент (Польша)
Пианчолла Николо	PhD д-ры (Гонконг)
Рахимбекова А.Ж.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Рысқалиев Т.Х.	философ.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Садықов Т.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Самашев З.С.	тар.ғ.д. (Қазақстан)
Сапарғалиева С.Ж.	философ.ғ.д., доцент (Қазақстан)
Сарқулова М.С.	философ.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Сейтказина К.О.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Таиров А.Д.	тар.ғ.д. (Ресей)
Таймағамбетов Ж.Қ.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ташағыл А.	проф. (Түркия)
Умитқалиев У.У.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Хабдулина М.К.	тар.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Чарлз Уиллер	философ.ғ.д., проф. (АҚШ)
Шаповал Ю.В.	философ.ғ.д., доцент (Қазақстан)
Шаяхметов Н.У.	тар.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шемшек Ахмед	философ.ғ.д., проф. (Түркия)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қ.Сәтпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31-432)

E-mail: vest_hist@enu.kz

Жауапты хатшы, компьютерде беттеген: Д.С. Байтлесова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. **ТАРИХИ ҒЫЛЫМДАР. ФИЛОСОФИЯ. ДІНТАНУ сериясы**
Меншіктенуші: ҚР БЖҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігімен тіркелген.
27.03.18 ж. № 16994-Ж -тіркеу куәлігі
Мерзімділігі: жылына 4 рет.
Тиражы: 25 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: (7172)709-500 (ішкі

Editor-in-Chief

Doctor of Historical Sc., Professor, Academician, Vice-President of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan
Sydykov Ye.B. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief
Deputy Editor-in-Chief

Yessim G., Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Mussabalina G.T., Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Sarsembina K.K., Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Tyshkhan K., Can. of Philosophy (Kazakhstan)

Editorial board

Abdildin Zh.M.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Alpysbes M.A.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Artykbayev Zh.O.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Abdilashimuly D.	PhD, Prof. (China)
Abduakap Kara	Doctor of Historical Sc., Prof. (Turkey)
Bozzhigitova M.M.	Doctor of Philosophy (Kazakhstan)
Boroffka Nikolaus	PhD (Germany)
Bukanova R.G.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Russia)
Burbayev T.K.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Charles Wheeler	Doctor of Philosophy, Prof. (USA)
Dzhampeisova Zh.M.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Dukenbayeva Z.O.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Ermenbayeva G.K.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Ibadullayeva Z.O.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Imanzhusip R.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Ismagambetova Z.N.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Kazhenova G.T.	Can. of Historical Sc. (Kazakhstan)
Kamarova R.I.	Can. of Philosophy (Kazakhstan)
Khabdulina M.K.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Kovalskaya S.I.	Doctor of Historical Sc. (Kazakhstan)
Kumekov B.E.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Kurmanaliyeva A.D.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Lyubichankovskiy S.V.	Doctor of Historical Sc., Prof.(Russia)
Medeuov K.A.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Muminov A.K.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Turkey)
Musagaliyeva A.S.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Mustafina R.M.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Nurysheva G.Zh.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Pedracka M.	PhD, Assoc.Prof.(Poland)
Piancolla Nicolo	PhD (Hong Kong)
Rakhimbekova A.Zh.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Ryskaliyev T.Kh.	Doctor of Philosophy, Prof. (Kazakhstan)
Sadykov T.	Doctor of Historical Sc. , Prof. (Kazakhstan)
Samashev Z.S.	Doctor of Historical Sc. (Kazakhstan)
Sapargaliyeva S.Zh.	Can. of Philosophy, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Sarkulova M.S.	Can. of Philosophy, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Seytkazina K.O.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Shapoval Yu.V.	Doctor of Philosophy, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Shayakhmetov N.U.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Shemshek Akhmed	Doctor of Philosophy, Prof. (Turkey)
Taitrov A.D.	Doctor of Historical Sc. (Russia)
Taymagambetov Zh.K.	Doctor of Historical Sc., Prof. (Kazakhstan)
Tashagyl A.	Prof. (Turkey)
Umitkaliyev U.U.	Can. of Historical Sc., Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Vasilyev D.V.	Doctor of Historical Sc., Assoc.Prof. (Russia)
Zhakiyanov T.Zh.	Can. of Sociological Sc. (Kazakhstan)
Zherebtsov I.L.	Doctor of Historical Sc. (Russia)

*Editorial address:*2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31432)
E-mail: vest_hist@enu.kz

Responsible secretary, computer layout:
D.S. Baytlessova

Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. Historical Sciences. Philosophy. Religion Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N. Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by the Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration number 16994-Ж from 27.03.18

Periodicity: 4 times a year

Circulation: 25 copies

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31-432)

Главный редактор
д.и.н., проф., академик, вице-президент Национальной академии наук Республики Казахстан
Сыдыков Е.Б. (Казахстан)

Зам. главного редактора (философия)	Есім Гарифолла, д.философ.н., проф. (Казахстан)
Зам. главного редактора (история)	Мусабалина Г.Т., д.и.н., проф. (Казахстан)
Зам. главного редактора (история)	Сарсембина К.К., к.и.н., доцент (Казахстан)
Зам. главного редактора (религиоведение)	Тышхан К., к.философ.н., доцент (Казахстан)

Редакционная коллегия

Абдильдин Ж.М.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Абдилашимулы Д.	PhD, проф. (Китайская Народная Республика)
Абдукап Кара	д.и.н., проф. (Турция)
Алпысбес М.А.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Артыкбаев Ж.О.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Бозжигитова М.М	д.философ.н. (Казахстан)
Бороффка Николаус	PhD (Германия)
Буканова Р.Г.	д.и.н., проф. (Россия)
Бурбаев Т.К.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Васильев Д.В.	д.и.н., доцент (Россия)
Джамписова Ж.М.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Дукенбаева З.О.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Ерменбаева Г.К.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Жакиянов Т.Ж.	к.с.н. (Казахстан)
Жеребцов И.Л.	д.и.н. (Россия)
Ибадуллаева З.О.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Иманжусип Р.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Исмагамбетова З.Н.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Каженова Г.Т.	к.и.н. (Казахстан)
Камарова Р.И.	к.философ.н. (Казахстан)
Ковальская С.И.	д.и.н. (Казахстан)
Кумеков Б.Е.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Курманалиева А.Д.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Любичанковский С.В.	д.и.н., проф. (Россия)
Медеуова К.А.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Муминов А.К.	д.и.н., проф. (Турция)
Мусагалиева А.С.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Мустафина Р.М.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Нурьшева Г.Ж.	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Педрачки М.	PhD, доцент (Польша)
Пианчолла Николо	PhD (Гонконг)
Рахимбекова А.Ж.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Рыскалнев Т.Х.	д.философ.н., проф. (Казахстан)
Садыков Т.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Самашев З.С.	д.и.н. (Казахстан)
Сапаргалиева С.Ж.	к.философ.н., доцент (Казахстан)
Саркулова М.С.	к.философ.н., доцент (Казахстан)
Сейтказина К.О.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Таиров А.Д.	д.и.н. (Россия)
Таймагамбетов Ж.К.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Ташагыл А.	проф. (Турция)
Умиткалнев У.У.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Хабдулина М.К.	к.и.н., доцент (Казахстан)
Чарлз Уиллер	д.философ.н., проф. (США)
Шаповал Ю.В.	д.философ.н., доцент (Казахстан)
Шаяхметов Н.У.	д.и.н., проф. (Казахстан)
Шемшек Ахмед	д.философ.н., проф. (Турция)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408

Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31-432)

E-mail: vest_hist@enu.kz

Ответственный секретарь, компьютерная верстка
Д.С. Байтлесова

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. **Серия: Исторические науки. Философия. Религиоведение**
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрировано Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан. Регистрационный номер 16994-Ж от 27.03.18.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 25 экземпляров
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31-432)

МАЗМҰНЫ
ТАРИХИ ҒЫЛЫМДАР
Деректану

Жумадилдаев М.М., Алтысбес М.А. Төремұрат жыраудың «Созақ қырғыны» толғауы тарихи дерек ретінде..... 8

Қазақстан тарихы

Әбдрахманов Б.Н., Әйткенов З.Ш., Раздықов С.З., Нұртаев Ж.Н. Қазақ хандығы және қазіргі Қазақстан Рухани жаңғыру аясында..... 15

Альжанова Э.Е. Қазақстанның XX-ғасырдың соңғы он жылдағы әлеуметтік-экономикалық дамуы: тұрғындардың өмір сүру деңгейі..... 22

Әлжаппарова Б.Қ. Орталық Қазақстанның шаруалары және сталиндік режим (1920 жж. аяғы-1930 жж. басы)..... 27

Ауанасова Ә.М., Нурпейісов Е.Қ. Ұлт Көшбасшысының Қазақстанның мемлекеттік билігін өзгерту жөніндегі стратегиялық бастамалары..... 33

Илиясова К.М., Бағдатова С.А. Астана: Қазақстан астаналарының эволюциясы..... 39

Кузбакова Г.Ж. 1990-2000 жылдар аралығындағы Қазақстан мәдениетінің контекстіндегі сазгер Әділ Бестібаевтың шығармашылығы..... 48

Этнография және этнология

Байбабтөва Н.К. Батыс Моңғолия қазақтарының символикалық этникалық бірегейлігі..... 57

Тимофеева Е.П. Өмір циклінің салттары (аралас отбасы үлгісінде, Қызылорда қаласы)..... 63

Шнанов У.Р. Ру таңбаларының шығу тарихы..... 67

Дінтану

Кусбеков Д.К. Заманауи экстремизм: түрлері мен мәні..... 73

CONTENTS HISTORICAL SCIENCES

Source Studies

Zhumadildayev M.M., Alpysbes M.A. The work of Turemurat zhyrau «Extermination under the town of Suzak» as a historical source..... 8

The history of the modern world of Kazakhstan

Abdrakhmanov B.N., Aitkenov Z.Sh., Razdykov S.Z., Nurtaev Zh.N. Kazakh Khanate and modern Kazakhstan within the framework of Modernization of Public Consciousness..... 15

Alzhanova E.E. Social-economic development of Kazakhstan in the latest decade of the 20th century: living standards of the population..... 22

Alzhapparova B. K. The peasantry of Central Kazakhstan and the stalinist regime (late 1920s-early 1930s.)..... 27

Auanasova A.M., Nurpeisov E.K. Strategic initiatives of the Leader of the nation on transformation of state authority in Kazakhstan..... 33

Ilyasova K.M., Bagdatova S.A. Astana: evolution of the capitals of Kazakhstan..... 39

Kuzbakova G.Zh. Creativity of the composer Adil Bestybayev in the context of the culture of Kazakhstan in 1990-2000..... 48

Ethnography and Ethnology

Baigabatova N. Symbolic ethnicity of the Kazakhs of Western Mongolia..... 57

Timofeyeva Ye.P. The rites of the life cycle (for example, mixed family, Kyzylorda)..... 63

Shnanov U.S. The history of tribal tamgas 67

Religion

Kusbekov D.K. Modern extremism: types and meaning..... 73

СОДЕРЖАНИЕ
Исторические науки

Источниковедение

<i>Жумадилдаев М.М., Алтысбес М.А.</i> Произведение Туремурат жырау «Истребление под городом Сузак» как исторический источник.....	8
--	---

История Казахстана

<i>Абдрахманов Б.Н., Айткенов З.Ш., Раздыков С.З., Нуртаев Ж.Н.</i> Казахское ханство и современный Казахстан в рамках Модернизации общественного сознания.....	15
<i>Альжанова Э.Е.</i> Социально-экономическое развитие Казахстана в последние десятилетия XX века: уровень жизни населения.....	22
<i>Альжанпарова Б.К.</i> Крестьянство Центрального Казахстана и сталинский режим (рубеж 1920-х-1930-х гг.).....	27
<i>Ауанасова А.М., Нурпеисов Е.К.</i> Стратегические инициативы Лидера нации по трансформации государственной власти в Казахстане.....	33
<i>Ильясова К.М., Багдатова С.А.</i> Астана: эволюция столиц Казахстана.....	39
<i>Кузбакова Г.Ж.</i> Творчество композитора Адиля Бестыбаева в контексте культуры Казахстана 1990-2000 годов.....	48

Этнография и этнология

<i>Байгабатова Н.К.</i> Символическая этничность казахов Западной Монголии.....	57
<i>Тимофеева Е.П.</i> Обряды жизненного цикла (на примере смешанной семьи, г. Кызылорда).....	63
<i>Шнанов У.Р.</i> История возникновения родовых тамги.....	67

Религиоведение

<i>Кусбеков Д.К.</i> Современный экстремизм: виды и сущность.....	73
---	----

References

- 1 Ionova Yu.V. Kalendarnyie obyichai i obryadyi narodov Vostochnoy Azii: godovoy tsikl [Calendar customs and rites of the peoples of East Asia: the annual cycle.] (Moskow, 1989).
- 2 Dzharlyigasinova R.Sh. Etnogenez i etnicheskaya istoriya koreytsev po dannym etnografii [Ethnogenesis and ethnic history of Koreans according to ethnography.] (Moskow, 1989).
- 3 Lankov A.N. Koreya: budni i prazdniki [Korea: weekdays and holidays] (International relations, Moskow, 2000).
- 4 Min L.V. Semeynyie traditsii i obyichai koreytsev, prozhivayuschih v Kazahstane [Korea: weekdays and holidays. "International relations"] (Society of Psychologists of Kazakhstan, Almaty, 1992).
- 5 Kim En Un. Statya «Pon – rodoslovnyiy znak koreytsev. Ponyi Kim» [Kim En Un. Family traditions and customs of Koreans living in Kazakhstan. Almaty, "Society of Psychologists of Kazakhstan"] (Gazeta «Ariran», 2 iyun 2001)

Сведения об авторах:

Тимофеева Е.П. – магистрант 2 курса, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан.

Timofeyeva Ye.P. – master degree student of the 2-nd course, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

XFTAP 03.61.91

У.Р.Шнанов

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразиялық ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: otelbek_shnanov@mail.ru)

Ру таңбаларының шығу тарихы

Аннотация. Бұл мақала қазақ руларының таңбаларының шығу тарихын зерттеуге арналады. Мақалада Отандық және шетелдік авторлардың ғылыми еңбектеріне сүйене отырып, ру таңбаларының шығу тарихының пайда болуы уақытын анықтау мақсат етілді. Ру таңбаларды зерттеу қазақтың өткен этникалық тарихын зерттеу ісінде маңызы ерекше. Ру таңбаларын зерттеу арқылы рулар арасындағы байланысты анықтауға болады. Таңбалардың Орхон-Енисей жазуымен байланысты екендігін ғалымдар зерттеулерінде айтылады. Алайда бұл тұжырым жан-жақты талдап, дәлелдеуді қажет етеді. Таңбалардың шығу тарихын жеке меншіктің шығу кезеңінен, яғни қола дәуірінен бастау алатындығы жөнінде мақалада болжам пікір айтылады. Ру таңбаларының тарихын зерттеуде Таңбалы тас естерткішінің де орыны ерекше. Ру таңбаларының атқаратын функциялары әркелкі болып келеді. Мақалада таңбалардың атқаратын бірнеше функциялары бөліп қарастырылады.

Түйін сөздер. Ру таңбалары, петроглиф, логограмма, қола, свастика, шежіре, аңыз, Таңбалытас, т.б.

Қазақ халқының этникалық тарихын зерттеу ісінде ру таңбаларының тарихын зерттеудің маңыздылығы ерекше. Таңба сөзінің өзі белгі, ен, мөр сөздерімен синонимдес болып келеді. Таңбалар тарихына қатысты деректер беретін мәліметтерді бірнеше топқа бөлуге болады. 1. Құлпытастардағы таңбалар. 2. Көне дәуірлердегі тасқа қашалып жазылған таңбалар. 3. Таңбалар туралы ортағасырлық деректер. 4. XVIII- XIX ғасырлардағы шетелдік (Ресей т.б.) және жергілікті зерттеушілердің еңбектері (архив құжаттарымен қоса) 5. XX ғасырдан басталып, қазіргі уақытқа дейінгі зерттеулер.

Әрбір ру, тайпаның таңбаларын белгілеу түркі әлемі халықтарының көпшілігіне тән. Орта ғасырларда батыс елдерінде де белгілі бір аймақтың өзіне тән гербтері болған. Бұл гербтерде көбінесе аң мен құс суреттері таңбаланады. Түрік халықтарындағы таңбалар көбінесе көне сына жазуларына ұқсас болып келеді. Гербтер тарихын зерттеу барысында негізінен геральдикаға сүйенсек, таңбалар тарихын зерттеуде тек геральдика емес грамматология, шежіре, логограмма, аңыз деректеріне де сүйенуге тура келеді. Логографиялық жазу үлгісіне көне қытай, шумер, крит жазуларын жатқызуға болады. Ру таңбалары мен сына жазуларының да осы әлемдік жазулармен арасындағы байланыстардың барлығын, бір-бірін толықтырудағы рөлі де болғандығын тарихи тұрғыда зерттеп, дәлелдеуді қажет етеді. Ру таңбаларының ежелгі Хетт патшалығы жазуларымен де байланысын да жан-жақты зерттеу ісін жалғастыру керек. Шумер халықтарымен де түріктердің тілдері арасындағы байланыстар жайлы О.Сүлейменов «Азия» еңбегінде жазған болатын. Мысалы шумер тіліндегі ада-эке, ту-туу, еден-дала т.б. түрік тілі сөздерімен ұқсастығы

анықталды. Тілдер арасындағы байланыс көне жазулардың да байланыстылығын байқатса керек. И.Тэн негізін қалаған мәдени-тарихи мектеп бағыты өнердің пайда болу тарихын қоғамның даму эволюциясымен байланыстырады. Ерте дәуірлердегі тастағы суреттер географиялық аймақ пен сол аймақтағы этнос ерекшелігін байқатады. Көне тастағы петроглифтер өзінің эволюциялық дамуы барысында жазудың, таңбалардың шығуына септігін тигізді. Таңбалардың петроглифтерден айырмашылығы туралы түрколог ғалым Қаржаубай Сартқожа былай көрсетеді: 1. Ойлау түйіскен өткен болмыс туралы жалпылама абстрактілі түсінік береді. 2. Көрнекті бейнені оның мән-мазмұнына сай шартты белгілермен жанама түрінде схемалық таңба береді. 3. Беріліп отырған ақпараттың ерекше қасиеттері графикалық арнайы кескендермен ерекшеленеді [1,95-976].

Таңба-петроглифтерді зерттеуші ғалым А.Е. Рогожинский таңбалар туралы: «Олар өте көне, географиялық таралу аумағы өте кең, әртүрлі және ортағасырлық түркі халықтарының тарихының мәселелеріне байланысты мәлімет беретін ресурс бола алады» - деп таңбалардың ролін ашып көрсетеді [2,816]. Қазақ ру таңбалары туралы жазған белгілі ғалым А. Сейдімбек ру таңбалары туралы: «Қазақ ру таңбаларын айғақтайтын ен-таңбалар ұлттық мәдениеттің барша болмысымен біте қайнасып жатқан геральдикалық нышан (символ) болып табылады» - деп жазды [3,6406]. Таңбалар тарихының терең тарихына сүйене отырып, қазақ даласында өмір сүрген тайпалардың, түркі халықтарының заңды жалғасы қазақ халқының өткен тарихын толықтыруға жол ашылады. Таңбалар сол дәуірлерде өмір сүрген бабаларымыздың тарихының ашылуының бір кілті ретінде бағалауымыз қажет. Ру таңбалары жайлы жан-жақты ақпарат беретін ескерткіштердің бірі «Тамғалы тас» ескерткіші. Таңбалы тас ескерткішіне 1895 жылы Л.Кузнецов пен Х.Бекхожин саяхат жасап, тастағы ру таңбаларының көшірмесін жасаған. [4, 88-89 бб.] Ұлытау жеріндегі «Таңбалы тастың» маңыздылығы туралы Ә.Марғұлан, М.Әуезовтер өз пікірлерін білдірген. Аталған ескерткіштің қазақ тарихында алатын орны ерекше екендігін дәлелдеуде жан-жақты зерттеу жүргізу керек. Қазақ ру таңбаларын зерттеу барысында көне түрік халықтары, қазақ даласындағы көне тайпалар сақ, оғыз, ғұн, т.б. тайпалар тарихы кезеңдеріне байланысты күрделі тарихи үдерістері қоса зерттелінеді. Сондай-ақ аталған кезеңдер тарихына үңіле отырып, этникалық байланыстарды, ру тайпалар арасындағы қатынастарды анықтауға болады. Алаш қайраткері Ә. Бөкейханов: «Осы күнгі қазақтың әрбір аймағы он жүз жылдан бұрынғы таңба белгілерін қалдырған жоқ: қыпшақтар 600-жылдардағы қытай жазулары жазатын, найза сықылды таңбаларын қол қойған орнына салады. Және 600 жылдан бері мұсылман жұртына кірген керейіт, яғни керейлер тіпті ескі замандағы кіреш - таңбасын салады» - деп, таңбаларды мөр есебінде пайдаланғандығын көрсетеді [5,291 б]. Қазақ ру таңбаларының шығу тарихына қатысты алғаш зерттеу жүргізген Ресей ғалымы А.И. Левшин: «Ордадағы және тайпа арасындағы билігі бар адамдар өз хаттарында арнайы мөрді пайдаланды, ал мөрі жоқ қарапайым адамдар ру таңбасын қол қою кезінде және малға ен салу кезінде пайдаланды» - деп жазады [6, 134-1356]. Ғалым ру таңбаларының қазақтар арасында негізінен мал таңбасын салуда пайдаланылған деген пікір айтады. Малға ен салу ежелден келе жатқан үрдіс. «Ен» сөзі кесу, тілу, бөлу сөздерімен байланысты. Қазақ халқында енші бөлу деген сөз бар. Отбасындағы жас шаңыраққа жеке отау құрылып, еншісі беріледі. Берілетін енші малдың ені де өзгеше болуы мүмкін. Ен ұсақ малдардың құлағына салынса, ірі малда әсіресе жылқыда күйдіріліп таңба басылған. Кіші жүз руларының таңбалары туралы өз еңбегінде жазған Л.Мейер таңбалар жайында: «Таңбалар - малға ене салуда қолданылатын белгілер Тәуке хан тұсында қазақ ру-тайпаларына бөлініп берілді» - деп жазды [7]. Үш жүздің ру таңбалары туралы зерттеу жүргізген Н.А. Аристов ру таңбаларының түркі жазуымен арасындағы байланыстар туралы жазады. Ғалым өзінің «Труды по истории и этническому составу тюркских племен» атты еңбегінде: «Древность тамг видна, междум прочим, из изображения тамги тюркских ханов на памятнике Кюль-тегину 732г. и на других, частью более древних, камнях и плитках на Орхоне, но еще большая древность существования тюркских родовых тамг доказывается тем, что, как увидим ниже, знаки тюркского алфавита, которым сделаны надписи на памятнике Кюль тегину и других на Орхоне и Енисее, суть родовых тамги, употребляемые большей частью и поныне у киргизов-казахов» - деп келтіреді [8.21]. Башқұрт халқының ру таңбаларын зерттеген Д.Н. Соколов ру таңбаларының көне руна жазуымен байланысы барлығын жоққа шығармайды. Д.Н. Соколов ру таңбаларының қалыптасуының бес әдісін көрсетеді. 1. Негізгі белгілерге қосымша белгілердің қосылуы. 2. Таңба бағытының

өзгеруі 3. Таңбаның тік бағытта немесе доғал бағытта өзгеруі 4.Таңбаның қосарлануы 5. Жеке әртүрлі таңбалардың бірігуі [9]. Ру таңбаларының белгілері мен тарихы туралы М. Тынышпаев жан-жақты зерттеу жүргізді [10], С.Аманжолов, [11] Ә.Х. Марғұлан, [12] А.Сейдімбек ру таңбаларының тарихына қатысты зерттеулер жүргізді. Зерттеушілер арасында таңбалардың киелілік функцияларын атқарғандығы туралы пікір айтады. И.Л. Кызласов: «Жергілікті тұрғындар жартастар маңында қасиетті мерекелерде жиналып, құрбандықтар шалып, жартасқа өздерінің таңбаларын қалдырған» - деп жазады [13,176 б]. Зерттеуші И.Л. Кызыласов көне түркілер таңбалары руна жазуларынан айырмашылығы болғанымен рунаға ұқсастары да бар деп көрсетеді. XIX ғасыр басында Қазақстанды зерттеуші Ресей ғалымы А.И. Шренк Ұлытау жеріндегі «Таңбалы тас» ескерткіші маңында да ерте дәуірлерде осы аймақтағы тайпалардың осы маңда жиналып, түрлі жоралғыларды орындап, әртүрлі мәселелерді шешкендігі туралы жазады. С.А. Яценко түркі халықтарының кейбірінде әлі күнге дейін жеке отбасылық таңбаның аруақтармен байланыста және өмірлік күш алуда магиялық күштерінің барлығына деген сенімнің сақталып отырғандығын көрсетеді [14,69 б]. А. Сейдімбек ру таңбаларының Орхон-Енисей жазуларымен байланысын анықтауда терең зерттеу жүргізу қажеттігін көрсетеді. Қазақ ру таңбаларының шығу тарихын түркі жазуларымен байланысын анықтауға болады. Мәселен крест белгісіне ұқсас руна жазуы керей, кете руларының таңбаларына ұқсас. Бақан түріндегі әріп таңбасы ру таңбаларының арасынан көп ұшырасады. Ә. Бөкейханов керей руының крест таңбасы туралы: «Осы күні жақсы көрген малға қазақ тұмар тағады, христиан күнінде крест басқан-ау» - деп жазады [4,291б]. Алайда алаш зиялысы өзінің бұл пікірін болжамды түрде білдіргенін жазу үлгісінен байқауға болады. Крест таңбасы тек христиан дініне қатысты емес, шексіздік немесе дүниенің төрт бөлігі деген түсінікті де білдірсе керек. Таңбалардың руна жазуымен ұқсас, бірақ өзгерген үлгілерін де байқауға болады. Ру таңбаларының негізгі атқаратын функциялары туралы ғалым С. Әжіғалиев баспасөзге берген сұхбатында: «Ру таңбалары ең алдымен жеке меншікті білдірді. Ол көшпелі мал шаруашылығымен байланысты» - дей келе, мөр орнына және құлпытастарды орнату кезінде қолданылатындығын көрсетеді [15]. XIX ғасырда Н.А. Аристов В.В. Радлов пен А.Н. Харузин еңбектеріне талдау жасай келіп таңбалардың меншікке қатысты шығуы туралы мынадай пікір айтады: «В.В. Радлов слово «тамга» переводит через Eigenthumszeichen совершенно правильно и мнение А.Н. Харузина, полагающего, что «тамга не есть знак собственности, а знак родовой», справедливо лишь в том отношении, что тамга есть есть знак собственной родовой. И это значение слова «тамга» указывает на чрезвычайную древность употребления тамг, когда личный и семейной собственности не существовало, а только, а была только собственность» - дей отырып, таңбаның шығу тарихын жеке меншіктің пайда болуымен байланыстырады [7.123 б]. А.Н. Аристовтың бұл пікірін жандандырсақ таңбалар тарихын меншік түрінің пайда болған қола дәуірінен бастау алатындығына болжам жасауға болады. Көшпелі бақташылықтың, меншіктің толық қалыптасқан уақытында тайпалар арасында малға өзге де тұрмыстық заттарға таңба салу ісі қола дәуірінен бастау алуына дәлелді археологиялық жәдігерлерді кездестіруге болады. Таңбалардың көне бастауына жататын қола дәуірінің свастикалары Қазақстанның әр жерінен табылып отыр. Свастикалар палеолит дәуірінен бастау алғанымен, меншік белгісі ретінде қола дәуірінен бастап пайдаланыла бастаған, - деген болжамды табылған жәдігерлерге қатысты жасауға болады. Мұндай таңбаларды (шеңбер, крест, т.б. белгілер) қола дәуірінің қыш ыдыстарынан да көптеп кездестіруге болады. Айтылған болжамның растығына көз жеткізер болсақ, ру таңбаларының руна жазуынан бұрын пайда болғандығын және ол жазудың шығуына да өзіндік әсерін анықтауға болады. Тайпалық одақтардың қалыптасу кезеңіндегі темір дәуірінде өмір сүрген ғұн, сақ, оғыз т.б. тайпаларының өзіндік таңбалары болған. Оғыз тайпаларының құрамына кірген тайпалардың әрқайсының өз таңбалары болған. Ру таңбаларының оғыз дәуірінен бастау алатыны туралы аңыз да тараған. Ол туралы Рашид-аддин: «тамги, «определены и утверждены» при Кун-хане, сыне и наследнике мифического Угуз-хана, чтобы ими «нарочито обозначились указы, сокровищницы, табун и стадо, во избежание от кого бы то ни было соры или сопротивление у одного с другим» - деп, аңыздың оғыз тайпасымен байланысын келтіреді [16]. Этнограф ғалым Ж.О. Артықбаев Уыз (Оғыз хан) хан туралы аңыз деректерді тәпсірлей отырып: «Уыз хан туралы деректер бұл қасиетті де ұлы кеменгер тұлғаның адамзат баласының Тәңірін жаңа мойындай бастаған, тіршіліктегі орнын анықтай бастаған ең кәрі кезеңінен бастау алып түрік заманындағы оқиғаларға келіп байыздатындай көрінеді» - деп жазып, Оғыз хан өмір сүрген уақытты қола дәуірінің алғашқы кезеңінен іздеу қажеттігін айтады [17,103 б.].

Ру таңбаларын белгілеу тек қазақ халқына ғана емес түркі халықтарының барлығына жуығына дерлік тән құбылыс. Ол жайлы М. Тынышпаев ру таңбаларының белгісін қазақ халқының шежіресі кестесіне түсірген. Құрамында қазақ рулары бар қазаққа туыс халықтарды көрсете келе, қырғыз (қазақ) бен ноғайлардың, қырғыз (қазақ) бен башқұрт қыпшақтарының, Қазан татарларының ру таңбаларының ұқсас екендігін дәл басып айтады [18, 88-89 бб.]. Қазақ халқының ру таңбалары тарихын зерттеу барысында түркі халықтарының таңбалары тарихын да қоса зерттеу арқылы жан-жақты мағлұматтар ала аламыз. Халық арасында тараған шежіре-аңыздардың да көмегіне жүгіне отырып, анализдер жасау арқылы зерттеулермен арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды ажыратуға болады. Жоғарыда келтірілген дәйектерге сүйене отырып, ру таңбалары тарихын мынадай кезеңдерге бөліп қарастыруға болады. 1. Ежелгі ру таңбаларының қалыптасуы кезеңі (Қола дәуірі) 2. Тайпалық одақтардың қалыптасу кезеңіндегі таңбалар (сақ, ғұн, оғыз т.б.) 3. Түркі дәуірі кезеңіндегі ру таңбалары. 4. Қазақ хандығы тұсындағы ру таңбалары. Сонымен қатар ру таңбаларының атқаратын функцияларын да бірнеше топқа біріктіруге болады. 1. Жеке меншік белгісі ретінде қолданылды 2. Жеке меншікпен қатар территориялық аумақты білдіретін жеке ру таңбалары ретінде қолданылды 3. Билік иелерінің құжаттарды растайтығын білдіретін мөр ретінде пайдаланылды. 4. Қайтыс болған адамның қандай руға жататындығын анықтайтын таңба ретінде құлпытастарға салынды. Ру таңбаларының тарихы, таралу аумағы мен ролі, таңба белгілерінің ортақ классификасын жасау, таңбалардың көне жазулармен байланысы анықтау істері зерттеу жұмыстарын жан-жақты жүргізуді қажет етеді. Ру таңбаларының көне тарихқа барып тірелітіндігі анық. Қола дәуіріндегі көне таңбалардың эволюциялық даму барысында қазіргі қолданыстағы ру таңбалардың қалыптасқандығын зерттеулер арқылы анықтауға болады. Бұл өз кезегінде қазақ даласындағы көне дәуірлерден бастап ерте темір дәуірі кезеңіндегі тайпалық одақтар, түркі дәуірі, қазақ хандығы тұсындағы халықтардың өзара тарихи байланыстарына көз жеткізілді.

Әдебиеттер тізімі

1. Сартқожаұлы Қ. Байырғы түрік жазуының генезисі Астана., 2007. 95-97 бб.
2. Рогожинский А.Е. Тамги-петроглифы средневековых кочевников Казахстана // Диалог культур Евразии в археологии Казахстана. Сб. науч. статей посвященный 90-летию со дня рождения выдающегося археолога К.А. Акишева. Астана., 2014, 81 бет
3. Сейдімбек А. Шығармалары. Т.4. Астана «Фолиат», 2010, 640 бет
4. Кузнецов А. О надписи на камне Тамгалы-Тас в пустыне Бетпак-Дала Атбасарского уезда Акмолинской губернии // Записки Семипалатинского отдела Географического общества. Вып. XVI, 1927. 1-3 бб., сурет. 5.
5. Ә. Бөкейханов Шығармалар (Құрастырған т.ғ.д. М. Қойгелдиев). - Алматы 1994, 294 бет.
6. Левшин А.И. Описание киргиз-кайсацких или киргиз-казацких орд и степей. Ч.3. Этнографические известия. СПб., 1832, 134-135 бб.
7. Мейер Л. Материалы для географии и статистики России собранным офицерами генерального штаба. Киргизская степь Оренбургского ведомство. Составил генерального штаба подполковник Л. Мейер СПб., 1865.
8. Аристов Н.А. Труды по истории и этническому составу тюркских племен. - Бишкек., 2003, 61 б.
9. Соколов Д.Н. О башкирских тамгах // Труды Оренбургской ученой архивной комиссии. - Оренбург., 1904, Т.13 96б
10. Тынышпаев М. Материалы к истории киргиз-казакского народа. - Ташкент., 1925.
11. Аманжолов С. Вопросы диалектологии и истории казахского языка ч.1. - Алма-Ата., 1959.
12. Маргулан А.Х. О значении эпиграфических памятников Казахстана // Известия КазССР. Серия филологическая. Наука. - 1983, №2
13. Кызласов Л. Р., Леонтьев Н. В. Народные рисунки хакасов. - М.: Наука, 1980. 176 б.
14. Яценко С. А. О некоторых проблемах изучения знаков-тамг Центральной Азии // Историко-культурное наследие и современная культура. Сб. материалов научно-практич. семинара. Алматы, 2012. 69б
15. Ученый раскрыл загадки происхождения казахской-тамги // Караван медиа форум 26 июль
16. Рашид-ад-Дин Сборник летописей Т 1-3. Москва, Ленинград 1946-1960
17. Артықбаев Ж.О. Қазақ шежіресі: Ұлы дала тарихының қайнар көзі мен тұжырымдамасы Астана, «Фолиат», 2015, 103 бет
18. М. Тынышпаев Қазақ халқының тарихы Қарағанды, «Болашақ-Баспа», 2010, 88-89 бб.

У.Р. Шнанов

Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

История возникновения родовых тамги

Аннотация. Данная статья посвящена исследованию происхождения родовых тамг. Целью статьи является определение даты возникновения родовых тамг на основе научных трудов отечественных и зарубежных авторов. Изучение истории родовых тамг имеет особое значение для изучения прошлой этнической истории казахской истории. Исследуя родовые тамги можно определить связь между родами. Связь тамг с орхон-енисейской надписью говорится в исследованиях ученых. Однако это требует всестороннего анализа. В статье предполагается, что история происхождения тамг начинается с бронзового века. В изучении истории родовых тамг памятник «Тамгалы тас» имеет важную роль. Родовые тамги имеет различные функций. В статье выделены несколько функций родовых тамг.

Ключевые слова. Родовые тамги, петроглиф, логограмма, бронза, свастика, шежире, легенда, Танбалытас, и т.д.

U.S. Shnanov

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

The history of tribal tamgas

Abstract. The article is devoted to the study of the origin of the tribal tamgas. The purpose of the article is to determine the date of origin of the tribal tamgas on the basis of scientific works of domestic and foreign authors. The study of the history of tribal tamgas is of particular importance for studying the past ethnic history of Kazakh history. The connection of tamgas with the Orkhon-Yenisei inscription is said in the research of scientists. However, this requires a comprehensive analysis. The article assumes that the history of origin of tamgas begins with the Bronze Age. «Tamgaly tas» monument has an important role in the study of the history of origin of the tribal tamgas. Generic tamgas has occupied various functions. Several features of tribal tamgas were highlighted in the article.

Key words. Family tamga, petroglyph, logogram, bronze, swastika, shejire, legend, Tanbalitas, etc.

References

- 1.Sartqojaulы Q. Baiyrgy túrik jazýynyń genezisі. K. Sartqojaulы [Genesis anciently - to the turkic written language] (Astana, 2007. p. 95-97).
- 2.Rogojinskiı A.E. Tamgi-petroglıfy srednevekovyh kochevnikov Kazahstana [Tamqs-petroglyfs of medieval nomads of Kazakhstan], Dialog kúltýr Evrazıı v arheologıı Kazahstana. Sb.naých. stateı posviaennıı 90-letııı so dnia rojdenııa vydaıyegosıa arheologa K.A. Akısheva. [Dialogue of cultures of Eurasia in archaeology of Kazakhstan], [Scientific collection of reasons sanctified to the 90year from the day of birth of prominent archaeologist K. A. Akyshev]. Astana,2014, 81p.
- 3.Seidimbek A. Shyǵarmalary t.4. [A. Seydymbek Works Vol 4] (Folyant, Astana, 2010 640 p.) 4 (4)
- 4.Kúznetsov A. O nadpısı na kamne Tamgaly-Tas v pýstıne Betpak-Dala Atbasarskogo ýezda Akmolınskoı gýbernıı [About inscription on the stone of Tamqaly-Tas in the desert Betpak-Dala the Atbasar district of the Akmola province] Zapıskı Semipalatınskogo otdela Geografıcheskogo obestva. Kúznetsov A. O. [of Message of the Semypaiatynsk department of geographical society of society] prod. XVI, 1927.p.1-3.pict.5.
- 5.Á. Bókeıhanov Shyǵarmalary (Qurastyrgan t.ǵ.d. M.Qoıgeldiev) [A. Bókeıhanov Works] (Compiler of д.һ.с. М. Koyqeidıyev) (Almaty, 1994 294 p).
- 6.Levshın A.I. Opısanie kirgız-kaisatskıh ılı kirgız-kazachıh ord ı stepı. Chast tretıa. Etnografıcheskıe izvestııa. A.Levshın. [Description of kyrqys-kaysak or kyrqys- kasashy hordes and steppes]. 4 (3). Ethnographic news. (SPB., 1832, p.134-135)
- 7.Meier L. Materialy dlıa geografıı ı statıstıkı Rossıı sobrannıym ofıtseramı generalnogo shtaba. Kirgızskaıa step Orenbúrgskogo vedomstvo. Sostavıl generalnogo shtaba podpolkovnik Meier.L. [Collected by the officers of general staff Materials for geography and statistics of Russia. Kirghiz steppe of the Orenburg department. Made general staff lieutenant colonel] (SPb, 1865).
- 8.Aristov N.A. Trýdy po ıstorıı ı etnıcheskomý sostavý túrkskıh plemen [Labours on history of turkic tribes and ethnic composition] (Bishkek., 2003,p.61)
- 9.Sokolov D.N. O bashkırskıh tamgah [About Bashkir there are tamqa] Trýdy Orenbúrgskoı ýchenoı arıhvnoı komıssıı. Д. Sokolov [Labours of the Orenburg scientific archived commission]. (Orenburg, 1904,) Vol. 13, p.96)
- 10.Tynıshpaev M. Materialy k ıstorıı kirgız-kazakskogo naroda M. Tunushpaev. [Materials to history of kirgız-kazaks nasion] (Tashkent., 1925).

11. Amanjолоv S. Voprosy dialektologii i istorii kazahskogo iazyka. Amanjолоv S [Questions of dialectology and history of Kazakh] 4 (1) (Alma-Ata,1959)
12. Margýlan A.H. O znachenie epigraficheskikh pamiatnikov Kazahstana// Izvestiia KazSSR. Seriia filologicheskaiia. Margýlan A.H [Questions of history and dialectology of Kazakh]. (Nayka, Alma-Ata, 1983) 4(2)
- 13.Kyzlasov L. R., Leontev N. V. Narodnye risýnki hakasov. Kyzlasov L. R., Leontev N. V [Is the Folk pictures of hakas]. (Science, Moskow,1980 p.176)
- 14.Iatsenko S. A. O nekotoryh problemah izýcheniia znakov-tamg Tsentralnoi Azii // Istoriko-kýltýrnoe nasledie i sovremennaiia kýltýra. Sb. materialov naýchno-praktich. seminar. [About some problems the study tamqa of Central Asia] (Almaty, 2012. p.69)
15. Ýchenyi raskryl zagadki proishojdeniia kazahskoi-tamgi [A scientist exposed the riddles of origin of kazah-tamgs] (Caravan of medias forum on July, 26)
16. Rashid-ad-Din Sbornik letopisei [Collection chronicles] (Moscow, Leningrad, 1946-1960)4(1-3)
- 17.Artyqbaev J.O. Qazaq shejiresi: Uly dala tarihnyn qanar kózi men tujyrymdamasy [Chronicle of kazakh source on history of Great steppe and conception] (Foliant, Astana, 2015 p.103)
- 18.M.Tynyshpaev Qazaq halqynyn tarihy. M.Tynyshpaev [History of the Kazakh people] (Bolashaq- Baspa, Karaganda, 2010 p.88-89)

Автор туралы мәлімет:

Шнанов.У.Р. – Л.Н. Гумилев атындағы Еуразиялық Ұлттық университетінің тарих факультеті, археология және этнография кафедрасының I-курс докторанты, Астана, Қазақстан.

Shnanov.U.R. – Doctoral Candidate of I course of Department of Archaeology and Ethnography, historical faculty,

L. N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Тарихи ғылымдар. Философия. Дінтану» сериясы журналында мақала жариялау ережесі

1. Журнал мақсаты. Мұқият тексеруден өткен, ғылыми құндылықтары бар тарих, археология, антропология, философия және дінтану салаларының барлық бағыттары бойынша материалдар жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және vest_hist@enu.kz электрондық поштасына Word форматындағы нұсқасын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады. Сонымен қатар, автор(лар) ілеспе хат ұсынуы керек.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. Мақаланың көлемі 18 беттен аспауға тиіс (10 беттен бастап).

Мақаланың құрылымы

5. XFTAP <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен оның жұмыс мекемесі қасында бірдей белгі қойылу керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында;

Аннотация (100-200 сөз; мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспесі, мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет).

Түйін сөздер (6-8 сөз не сөз тіркесі)

Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздігіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, әдіснама, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – *жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.*

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын, сканерден өтпеген болуы керек.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсіндірілуі берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдібиеттерге сілтемелер тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1] арқылы, екінші сілтеме [2] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Кітапқа жасалатын сілтемелерде қолданылған беттері де көрсетілуі керек (мысалы, [1, 45 бет]). Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін әзірлеу үлгілерін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

6. Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның қайтарылуы оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға

жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) мейлінше үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайта қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылы 4500 тенге – ЕҰУ қызметкерлері үшін және 5500 тенге басқа ұйым қызметкерлеріне.

Реквизиттер:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева МОН РК

Цеснабанк: КБЕ16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

IBAN - KZ 91998ВТВ0000003104

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Historical Sciences. Philosophy. Religion Series”

1. Purpose of the journal. Publication of carefully selected original scientific works in the direction of history, anthropology, archeology, philosophy, religious studies.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail vest_hist@enu.kz in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained. And you also need to provide the cover letter of the author(s).

Language of publications: *Kazakh, Russian, English.*

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. The volume of the article should not exceed 18 pages (from 10 pages).

5. Structure of the article (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - *first line, left*

Initials and Surname of the author (s) - *center alignment, italics*

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - *center alignment, italics*

Author's e-mail (s)- *in brackets, italics*

Article title - *center alignment, bold*

Abstract (100-200 words, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, methodology, results / discussion, conclusion - *line spacing - 1, indent of the “red line” -1.25 cm, alignment in width.*

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

All **abbreviations**, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on **the financial support** of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be **carefully verified**. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева МОН РК

Цеснабанк: КБЕ16

БИИ 010140003594

БИК TSES KZ KA

IBAN - KZ 91998BTB0000003104

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Исторические науки. Философия. Религиоведение»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ по направлениям история, антропология, археология, философия, религиоведение.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail vest_hist@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: казахский, русский, английский. А также автору(ам) необходимо предоставить сопроводительное письмо.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Объем статьи не должен превышать 18 страниц (от 6 страниц).

5. Схема построения статьи (*страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: min – Times New Roman, размер (кегель) - 14*):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, методология, результаты/обсуждение, заключение/выводы – *межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине*. Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1], вторая - [2] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 стр.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степен, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева МОН РК

Цеснабанк: КБЕ16

БИН 010140003594

БИК TSES KZ KA

IBAN - KZ 91998VTB0000003104

Мақаланы рәсімдеу үлгісі /Образец оформления статьи /Template

МРНТИ 27.25.19

А.Ж. Жұбанышева¹, Н. Теміргалиев², А.Б. Утесов³

¹²Институт теоретической математики и научных вычислений Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

*³Актюбинский региональный государственный университет имени К. Жұбанова, Актөбе, Казахстан
(E-mail: ¹axaulezh@mail.ru, ²ntmath10@mail.ru, ³adilzhan_71@mail.ru)*

Численное дифференцирование функций в контексте Компьютерного (вычислительного) поперечника

Аннотация. В рамках компьютерного (вычислительного) поперечника полностью решена задача приближенного дифференцирования функций, принадлежащих классам Соболева по неточной информации, полученной от произвольного конечного множества тригонометрических коэффициентов Фурье-Лебега дифференцируемой функции... [100-200 слов]

Ключевые слова. Приближенное дифференцирование, восстановление по неточной информации, предельная погрешность, компьютерный (вычислительный) поперечник.

Основной текст статьи должен содержать

- введение/постановка задачи,
 - цели/история,
 - методы исследования,
 - методология,
- результаты/обсуждение, заключение/выводы.

Список литературы

1. Теміргалиев Н. Компьютерный (вычислительный) поперечник как синтез известного и нового в численном анализе// Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева -2014. –Т. 4. № 101. – С. 16–33.
2. Локуциевский О.М., Гавриков М.Б. Начала численного анализа. -М.: ТОО «Янус», 1995. -581 с.
3. Жұбанышева А.Ж., Абиқенова Ш. О нормах производных функций с нулевыми значениями заданного набора линейных функционалов и их применения к поперечниковым задачам// Функциональные пространства и теория приближения функций: Тезисы докладов Международной конференции, посвященная 110-летию со дня рождения академика С.М. Никольского, Москва, Россия, 2015. – Москва, 2015. -С.141-142

А.Ж. Жұбанышева, Н. Теміргалиев, А.Б. Утесов

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің теориялық математика және ғылыми есептеулер институты, Астана, Қазақстан

Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті, Ақтөбе, Қазақстан

Компьютерлік (есептеуіш) диаметр мәнмәтінінде функцияларды сандық дифференциалдау

Аннотация. Компьютерлік (есептеуіш) диаметр мәнмәтінінде Соболев класында жататын функцияларды олардың тригонометриялық Фурье-Лебега коэффициенттерінің ақырлы жиынынан алынған дәл емес ақпарат арқылы жуықтау есебі толығымен шешілді... [100-200 сөз]

Түйін сөздер. Жуықтап дифференциалдау, дәл емес ақпарат бойынша жуықтау, шектік қателік, Компьютерлік (есептеуіш) диаметр.

A.Zh. Zhubanysheva, N. Temirgaliyev, A.B. Utesov

Institute of theoretical mathematics and scientific computations of L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

K.Zhubanov Aktobe Regional State University, Aktobe, Kazakhstan

Numerical differentiation of functions in the context of Computational (numerical) diameter

Abstract. The computational (numerical) diameter is used to completely solve the problem of approximate differentiation of a function given inexact information in the form of an arbitrary finite set of trigonometric Fourier coefficients... [100-200 words]

Key words. Approximate differentiation, recovery from inexact information, limiting error, computational (numerical) diameter, massive limiting error.

References

1. Temirgaliyev N. Komp'yuternyj (vychislitel'nyj) poperechnik kak sintez izvestnogo i novogo v chislenom analize [Computational (numerical) diameter as a synthesis of the known and the new in numerical analysis], Vestnik Evrazijskogo nacional'nogo universiteta imeni L.N. Gumileva [Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University], 4(101), 16–33 (2014). [in Russian]
2. Lokucievskij O.M., Gavrikov M.B. Nachala chislennogo analiza [Elements of numerical analysis] (Yanus, Moscow, 1995).
3. Zhubanysheva A.Zh., AbikenovaSh.K. O normah proizvodnyh funkcij s nulevymi znachenijami zadanogo nabora linejnyh funkcionalov i ih primenenija k poperechnikovym zadacham [About the norms of the derivatives of functions with zero values of a given set of linear functionals and their application to the width problems]. Tezisy dokladov Mezhdunarodnoj konferencii, posvjashhennaja 110-letiju so dnja rozhdenija akademika S.M.Nikol'skogo «Funkcional'nye prostranstva i teorija priblizhenija funkcij» [International conference on Function Spaces and Approximation Theory dedicated to the 110th anniversary of S. M. Nikol'skii]. Moscow, 2015, pp. 141-142.

Сведения об авторах:

На каз.:

Жұбанышева А.Ж. – Теориялық математика және ғылыми есептеулер институтының аға ғылыми қызметкері, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көш. 2, Астана, Қазақстан. Тел.: +7 (7172)709500 (внут. 33-410). E-mail: axaulezh@mail.ru.

Темірғалиев Н. – Теориялық математика және ғылыми есептеулер институтының директоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көш. 2, Астана, Қазақстан. Тел.: +7 (7172)709-500 (внут. 33-325). E-mail: ntmath10@mail.ru.

Утесов А.Б. - физика-математика ғылымдарының кандидаты, Математика кафедрасының доценті, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті, А.Молдағұлов даңғ. 34, Ақтөбе, Қазақстан. E-mail: adilzhan_71@mail.ru.

На рус.:

Жубанышева А.Ж. – Старший научный сотрудник Института теоретической математики и научных вычислений, Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, ул. Сатапаева 2, Астана, Казахстан. Тел.:

+7 (7172)709-500 (внут. 31-410). E-mail: axaulezh@mail.ru.

Темирғалиев Н. – Директор Института теоретической математики и научных вычислений, Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, ул. Сатапаева 2, Астана, Казахстан. Тел.: +7 (7172)709-500 (внут. 31-411). E-mail: ntmath10@mail.ru.

Утесов А.Б. - кандидат физико-математических наук, доцент кафедры Математики, Актюбинский региональный государственный университет имени К. Жубанова, пр. А.Молдагуловой 34, Актөбе, Казахстан. E-mail: adilzhan_71@mail.ru.

На англ.:

Zhubanysheva A.Zh. – Senior researcher of the Institute of theoretical mathematics and scientific computations, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str., Astana, Kazakhstan. Tel.: +7 (7172)709-500 (31-410). E-mail: axaulezh@mail.ru.

Temirgaliyev N. – Head of the Institute of theoretical mathematics and scientific computations, L.N.

Gumilyov Eurasian National University, Satpayev str., Astana, Kazakhstan. Tel.: +7 (7172)709-500 (33-325). E-mail: ntmath10@mail.ru.

Utesov A.B. - candidate of physical and mathematical sciences, Associate Professor of the Department of Mathematics, K.Zhubanov Aktobe Regional State University, A. Moldagulova Prospect, 34, Aktobe, Kazakhstan. E-mail: adilzhan_71@mail.ru.

Редактор: Е.Б. Сыдықов
Шығарушы редактор: Д.С. Байтлесова
Дизайн: Д. С. Байтлесова
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Тарихи ғылымдар. Философия. Дінтану сериясы.
-2018. - 2 (123). - Астана: ЕҰУ. 89-б.
Шартты б.т. -11, 2 Таралымы - 25 дана

Мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Астана қ., Сатпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31432)
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің баспасында басылды